

*Handläggare:
Marianne Rudholm*

Yttrande över motion av Birgitta Rydberg m fl (fp) om överföringsteam efter rättspsykiatrisk vård

Ärendet

Landstingsstyrelsen ska yttra sig över motionen och har överlämnat den till hälso- och sjukvårdsutskottet för beredning. I motionen föreslås landstingsfullmäktige besluta dels att föreslå Beställarkontor Vård att träffa avtal om överföringsteam för patienter efter den rättspsykiatriska vården och dels att skriva till regeringen och föreslå att vissa patienter inom den psykiatriska vården ska kunna åläggas skyldighet att delta i vårdåtgärder i öppen vård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsutskottet föreslås besluta

att yttra sig enligt förvaltningens synpunkter i det här tjänsteutlåtandet

Förvaltningens synpunkter

Den rättspsykiatrisk slutna vården inom landstinget bedrivs i dag på dels den länsgemensamma enheten på Huddinge sjukhus och de abonnerade platserna på Karsuddens sjukhus, dels på särskilda avdelningar på Löwenströmska sjukhuset och ytterligare några ställen inom sektorspsykiatrin.

Vårdtiderna är i allmänhet långa, genomsnittligt ca 4-5 år, och, som motionärerna påpekar, den fortsatta öppna vården måste planeras mycket omsorgsfullt i nära samverkan mellan den rättspsykiatriska vården och sektorskliniken. Redan i dag sker en samverkan mellan den länsgemensamma enheten på Huddinge och respektive chefsöverläkare i hemsektorn under hela vårdtiden, med rapportering varje månad m m Det finns också en samverkansgrupp med representanter för sektorerna och för enheten på Huddinge och en särskild koordinator på enheten med uppgift bl a att just bistå hemsektorn på olika sätt.

Vissa patienter har, också efter avslutad sluten vård, emellertid så komplexa vårdbehov, ofta kombinerat med aggressivt beteende, att de har svårt att få adekvat vård i hemsektorn. Denna grupp behöver särskilda insatser och detta behov har på senare tid uppmärksammats på flera olika sätt.

En annan stor målgrupp med behov av särskilda insatser i öppen vård är personer inom frivården med skyddstillsyn och föreskrifter om öppen psykiatrisk vård, där det ofta kan uppstå problem när det gäller att få tillgång till vård inom hemsektorns öppna verksamhet.

En översyn av den rättspsykiatriska vården har nyligen startat inom landstinget. I direktiven ingår att komma med förslag på hur den slutna vården ska utformas och dimensioneras. Där ingår också att komma med ett förslag till organisation av den öppna vården av de patienter som skrivs ut från rättspsykiatrisk vård och som av olika skäl inte kan tas emot inom hemsektorn.

Inom det medicinska programarbetet har psykiatrirådet väckt frågan om behandling av psykiskt sjuka missbrukare. Detta initiativ har resulterat i den nu framlagda fokusrapporten "Behandling av personer med komplexa vårdbehov p g a psykisk störning", som tagits fram av en projektgrupp under ledning av Spesak i narkomanvård, Tom Palmstierna, och där representanter för beställare, allmänpsykiatri, rättspsykiatri, beroendevård, frivård och socialtjänst deltagit.

I fokusrapporten framhålls bl a

"Med utgångspunkt från den evidens som dock finns om dessa gruppers behandling föreslås olika typer av behandlingsfunktioner inom ramen för sjukvården. Huvudlinjen i rekommendationerna följer den evidens som styrker att behandling av psykisk störning och missbruk måste vara integrerad. Behandlingen för de olika tillstånden måste ske samtidigt och integrerat med övriga stöd- och kontrollinsatser från socialtjänst och eventuell frivård och frivilligorganisation.

För de allra flesta patienter torde lokala samverkansteam på kommun/stadsdelsnivå med case-managerfunktionen av typen personligt stöd och samordnare vara den mest adekvata. Samlokalisering av lokala aktörer, dvs beroendevård, psykiatri och socialtjänst, är av erfarenhet att föredra.

För en mindre grupp av patienter är behovet av specialiserade kunskaper särskilt stort. Framför allt rör detta den mindre gruppen av patienter med olika former av kriminalitet och våldsbänagenhet, men även gruppen av vagabonderande och hemlösa. För dessa grupper behövs kompetenssamling i form av specialiserade team till vilka även andra myndigheter och organisationer förutom lokal socialtjänst är knutna, t ex frivården och rättspsykiatrisk öppenvård.

De specialiserade teamen bör även i samverkan med patientens lokala socialtjänst stå för långsiktiga kvalificerade behandlingsinsatser med målet att så småningom återföra patienten till lokalsamhällets rehabiliterande resurser."

Som framgår av ovanstående är sammanfaller till stor del den ovan beskrivna målgruppen för de specialiserade teamen med den tänkta målgruppen för den särskilda öppenvårdsorganisationen enligt det ovan redovisade uppdrags-

get för översynen av den rättspsykiatriska vården. Med anledning av detta kommer den fortsatta hanteringen av fokusrapportens förslag när det gäller de specialiserade teamen att ske integrerat med arbetet inom LRV-översynen. Ett förslag i frågan kommer enligt planerna att kunna presenteras före sommaren.

När det gäller frågan om att föreslå att vissa patienter inom den psykiatriska vården ska kunna åläggas skyldighet att delta i vårdåtgärder i öppen vård pågår redan diskussioner kring sekretess- och tvångsfrågor hos regeringens särskilde psykiatrisamordnare Anders Milton. Enligt uppgift överväger man där förslag att införa tvång att sköta sin medicinering för personer som tidigare vårdats inom rättspsykiatri och som nu vistas ute i samhället. Detta kräver dock en lagändring.

Lars-Bertil Arvidsson

Sören Olofsson

Eva Fellenius